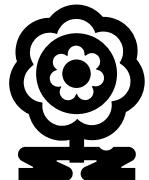

Festivalový denník — Číslo 2 — Scénická ŽATVA — 102.

DRIUŽ STE NÍK 2

PROTIIMPERIALISTICKÝ HLAS NÁŠHO ĽUDU:
ODHALENIE ÚSKOKOV ZÁPADNÝCH MOCNOSTÍ
A OBRANA SOCIALIZMU!

Milí naši!

MF

Čo by to za žatvu bolo, keby nebolo blahodarného tepla, bohatej úrody, plných sýpok i krásnych chvíľ strávených v spoločnosti tých, ktorých máme tak radi. A kde inde osláviť taký obyčajný a bezvýznamný štvrtok, ako v metropole Turca? Kde inde, ako v meste s najdôležitejšou kultúrnou ustanovizňou? Kde inde, ako v meste, v ktorom bola Deklarácia slovenského národa o pripojení Slovenska k spoločnej republike s bratmi Čechmi podpísaná? Najväčší synovia a dcéry slovenského národa tu svoje kosti v truhlách zložili. Tak sa pýtam, kde inde?

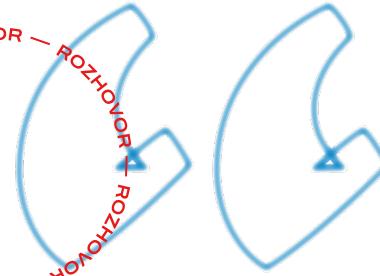
Časy sú pre náš národ veľmi prajné. Konečne sme strhli jarmo feudálneho vykorisťovania a slovenský ľud môže sladké ovocie svojej práce sám si vychutnávať.. Stihame plány, ktoré sme si krásne ustanovili a vdaka neskonalej podpore Sovietskeho zväzu si môžeme konečne dopriať i trochu tak zaslúženého oddychu. No predovšetkým ho treba dopriať tým, vdaka ktorým dnes na tejto Scénickej žatve ste a ktorí sa zadostučinujú o váš duševný blahobyt, milí naši. Hoci je ešte len august, nikdy nie je priskoro podakovať sa ľuďom, ktorí sa vysokou mierou podielajú na vizitke nášho národa. Áno, ste to vy, milí naši súdruhovia učitelia a súdružky učiteľky! Ďakujeme vám, že sa spolupodieľate na výchove mladých proletárov a budúcich pracovníkov pre národ. Pretože spolu budujeme nielen náš kraj, ale i dušu a národnú hrdosť.

sž

Môj súdruh učiteľ historie, profesor Lopuškin, hovorieval: „Často rozmyšľam, ako by sa bol osud nášho národa vyvinul, keby vo vojne 846 nebol nemecký kráľ Ľudovít zvítazil nad Mojmírom. Boli to časy pre náš národ slávne, ale i veľmi smutné...“. Ja k jeho zádumkám pridám len jedno. Môžeme byť radi, a to všetci od Ašu až do Košíc, že náš najvyšší súdruh prezident Zátopek je bežcom na dlhé trate a nedopustí, aby sa niečo stalo.

Včera ste sa začíitali do Obrodníka, ktorý sa už dnes volá Družstevník. Nuž, časy sa menia. A vy sa môžete tešiť na to, kam na časovej osi skočíme pri najbližšej žatve.

РЕД
АКЦ
ИОН
НАЯ
СТАТ
ЬЯ

Dušan Vicen

MZ

Osvetová činnosť - matka pokroku nielen v umelcnej tvorbe

Záverečným bodom divadelnej časti štvrtkového programu bol absolventský výstup frekventantov divadelného kurzu, ktorý sa uskutočnil pod vedením súdruhov divadelných osobností Dušana Vicena, Karola D. Horvátha a Michala Ditteho. Zaujímavosťou úvodného príhovoru pritom bola opakovaná a naliehavá potreba súdruha Ditteho zdôrazniť, že je od zvyšných kolegov výrazne mladší. Napriek tomu sme sa rozhodli dať priestor na vyjadrenie správneho názoru Dušanovi Vicenovi.

Aká je podľa teba úloha osvetového pracujúceho človeka?
Osvetiť ho.

Ako by ho malo osvetiť?
Momentálne je evidentne taký názor, že zo všetkých štyroch svetových strán.

Sovietsky umelci z MCHATu bežne skúšali inscenáciu rok či dva. Váš kurz trval dva roky. Nebolo by najlepšie skúšať inscenáciu celú päťročnicu?

Určite áno. Nech sme však presný. Tento výstup či inscenáciu sme skúšali dva dni. Všetci divadelníci pritom vedia, že nech sa skúša akokoľvek dlho, tak vždy jeden týždeň chýba.

Akú úlohu hrá odkaz K. S. Stanislavského v tvojej tvorbe?
Pamätam si, že som si kedysi prečítał tú jeho knihu.

Priamo Stanislavského alebo ten Ždanov výcuc?
Priamo Stanislavského Môj život v umení. Vďaka tomu sme potom písali životopisy veveričiek a podobné veci. Celkom sa tým dielom neriadim (preveriť kádrový profil súdruha Vicena, pozn. príslušného pracovníka Ministerstva vnútra), ale nejaký význam to určite má. Ono na mňa sa akokoľvek diktátory moc neleplia, ja si takéto veci musím vždy sám odskúšať.

Bol si v mladosti pionier?
Bol, aj pioniersky slub som zložil. Aj iskrička som bol.

Akú úlohu v tvojom živote hrá filozofia marxizmu - leninizmu?
Na vysokej škole, kde som študoval pedagogiku, som vyfasoval nejaké knihy. Všetky si doteraz pamätám. Vedecký komunizmus, MRH - Medzinárodné robotnícke hnutie, marxizmus - leninizmus. Potom prišiel rok 1989 a všetky tie knihy mi boli na nič (o čom ten chlap rozpráva, odporúčame psychiatrické vyšetrenie, pozn. príslušného pracovníka Ministerstva vnútra). To MRH som ale naozaj začal čítať, a ešte by som ho aj niekde našiel.

Červená (sa) (Divadlo Dúhadlo, Bratislava)

čiapočka

Martina Mašlárová

Zlaté pásmo v súťaži FEDIM 2024

Čiapočka zaľúbená do vlka

V prvom číslе som za tematické spojivo prvého festivalového dňa označila obavy a strachy dospeívajúcich. Vo štvrtok sa táto téma nevytratila, ale v nadväznosti na Jarné prebudenie sa ďalej rozvíjali témy vzťahov mladých ľudí k rodičom a autoritám, vzťahov vo všeobecnosti a objavila sa aj láska a sexualita. Druhý festivalový deň zahájila inscenácia Červená (sa) čiapočka komunitného divadla Dúhadlo, v ktorom účinkujú herečky a herci s downovým syndrómom. Pracujú pod vedením Lucie Kralovičovej a Erika Forgáča – toho žatevnej pamätníci môžu poznáť aj ako vedúceho komunitného Divadla KAMKO, ktoré na Žatve v roku 2013 účinkovalo s inscenáciou hľADÁM ta EVA.

S Ž
V prvom rade musím povedať, že rozhodne vnímam pozitívne, keď sa na festivaloch s istou prirodzenosťou objavujú inscenácie komunitných divadiel. Platí to aj o pro-fesionálnom divadle – na festivale Dotyky a spojenia už viackrát (naposledy v roku 2023 s inscenáciou Norma) hostovalo Divadlo z Pasáže s hercami a herečkami s men-tálnym postihnutím či tento rok napríklad Divadlo bez domova. Včerajsie predstavenie Dúhadla potvrdilo, že ten-to typ divadla má skutočne svoje miesto aj na Scénickej žatve a divadelné kvality inscenácie netiahajú za kratší koniec popri terapeutickom aspektke.

Ako naznačuje prešmyčka v názve, inscenácia vychádza z klasického rozprávkového príbehu o Červenej čiapočke, od jej deja sa však tvorcovia taktiež hravo odchylujú. Insценáciu rámcujú rôzne fázy života dieťaťa – začína narodením a končí... ale nepredbiehajme. Už na začiatku vidíme, že dieťa tmoliace sa po javisku a volajúce ma-ma (v znásobenej interpretácii viacerých hercov), si vymedzuje svoj priestor, neposlúchne matku na slovo, ale spoznáva svet. Postupne sledujeme rast a dospevanie Červenej čiapočky, ktoré nie je vždy radostné. Vnímame jej inakosť, výsmech ostatných dievčat, keď sa prvýkrát vyparádi, no aj fakt, že chce zažívať rovnaké veci ako jej rovesníci – má napríklad rada hudbu a tanec (obzvlášť vtipná situácia diskotéky) a rovnako ako hocijakého tínedžera ju otaravuje matkino napomínanie, aby si upratala izbu.

V jej prítomnosti sa objavuje aj neznámy chlapec, ktorý ju bráni pred výsmechom a javí o ňu záujem. Situáciu zblíženia však vždy naruší varovanie matky (nahrávka), na ktoré si Čiapočka spomenie – „pozor na vlka“. Umne a s humorom sú vybudované situácie v obchode, kam ide

Čiapočka nakúpiť chorej babičke a stretnie chlapca na druhom konci šnúry s klobáskami; v lese, kde sa Čiapočka stratí a neznámy jej pomáha nájsť cestu a ochráni ju pred daždom, aj situácia stretnutia skupiny chalanov s babami, v ktorej si prejavia svoje sympatie. Na rande v kaviarni, „U babičky“ kulminuje napätie medzi Čiapočkou a jej nápa-dníkom, keď však má dôjsť k bozku, dievčaťu sa opäť v hla-ve vynorí – „pozor na vlka“. Vtipne odzbrojujúci a emo-tívny je následne moment, keď Čiapočka konfrontuje chlapca s tým, že je vlk – po jeho odpovedi, že nie je vlk, ale Andrej, sa Čiapočka konečne zbaví strachu, dokáže sa zaľúbiť a odstrhnúť od rodičovských ochranárskych pudov.

Inscenácia tematizuje skutočnosť, že aj ľudia s Downovým syndrómom (či iným druhom inakosťi) túžia po láske a fyzickom zblížení, čo je v spoločnosti stále vnímané ako tabu. Problematizuje aj prehnávanie starostlivosti rodičov a obavy pred osamostatnením sa detí (nielen) s Downovým syndrómom. Robí to spôsobom, ktorý spája zmysel pre divadelnú skratku a pointovanie situácií, s rešpektom k danostiam členov a členiek súboru. Jednoduchá výprava (horizont pre tieňohru, drevené debničky ako multifunkčné konštrukčné prvky) a kostýmy poskytujú minimalistické, no funkčné zázemie pre hercov a herečky, ktorí a ktoré dokážu na javisku fungovať absolútne autonómne. Rovna-ko je umne využité použitie tieňohry pre zrkadlenie a dopovedanie situácií, ktoré sa odohrávajú v prednom pláne – napríklad ako zobrazenie vnútorného sveta Čiapočky, keď si predstavuje erottické vyústenie rande „U Babičky“.

Inscenácia Dúhadla nám ukazuje, že venci symbolizujúci obavy sú spravidla len zbytočné predstavy v našich hlavách. Láska Červenej čiapočky a „vlka“ vypo-intovaná záverečným bozkom je zároveň pozitívnym metadivadelným odkazom aj v kontexte vnímania schopností a potrieb ľudí s inakosťou. A to je nepochybne jej najsilnejší moment.

To sú špekačky? | Foto: Jakub Jančo

Red light district | Foto: Jakub Jančo

Wau | Foto: Jakub Jančo

V predstavení správne pomenovali pazúre škaredého imperialistickejho agresora, ktorý na nás v poslednej dobe zosielala hrôzostrašné mandelinky. To oni, tí zo západu, môžu za to, že čiapočkina babička nemá čo do úst. To oni môžu za to, že my, pospolity lud, sa bojíme nežných zvierat sťa vlk či medveď a máme vnútornú potrebu zahlušiť ich. To oni rozosievajú kapitalistické semä. Pozor na toho zlého vlka!

SŽ

Avšak pionieri a pionierky ukázali ešte čosi. A to, že dokážu sa odhaliť pred publikom známym i medzinárodným, a že oni taktiež dokážu bojať za veci, za ktoré sa to oplatí. Láska je totiž tá dobrá metla ľudstva - láska nedopriata, láska k národu i láska k sebe samým. A takýchto vystúpení spomedzi radov našich najmladších budovateľov treba čo najviac. Aby sme nezabudli, že boj za slobodnú socialistickú dušu nie je ľahký a je plný polien i prekážok.

A nezabúdajme na dôležitý fakt, že čiapočka nie je červená len tak, pre nič za nič.

MF

ČERVENÁ čiapočka

Ako na... nášt'

(Divadelný súbor LANO)

Ján Šimko

Zlaté pásmo v súťaži Zlatá
priadka 2024

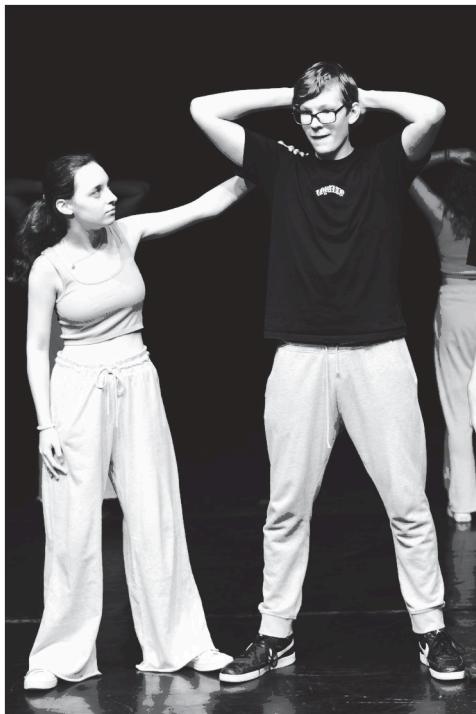
sž

Ked' si raz boomeri a kidovia čeknú fejky a lajfheky...

Veľká časť inscenácií súborov starších žiakov na ZUŠ, prezentovaná na prehliadkach, sa venuje generačným autorským výpovediam. Je to dôležité, pretože práve v tomto veku je túžba vyjadriť sa prostredníctvom vlastných autorských počinov silná. Ak sa stretne zapálená skupina, citlivý pedagóg a vhodne zvolená téma, môže vzniknúť kvalitná inscenácia. To je prípad inscenácie Ako na... nášt Divadelného súboru Lano, pôsobiaceho pri ZUŠ J. Kresánka v Bratislave. Inszenácia je zostavená ako návod na to, ako sa správať vo vzťahu rodič – týnedžer. A to návod pre obe strany. Takéto inscenácie o medzigeneračných vzťahoch sú oblúbené aj v dospelom autorskom divadle. V posledných rokoch sme mali možnosť vidieť niekoľko takýchto zaujímavých inscenácií. Oblúbil som si Testament divadla She She Pop, v ktorom tvorkyne študovali so svojimi otcami Shakespearovho Kráľa Leara a z ich vzájomných rozhovorov vzniklo silné dielo. Aj v tomto prípade cítí, že tvorcovia a tvorkyne k téme pristúpili citlivu a hoci na javisku prezentujú predovšetkým svoj pohľad na rodičov a svoje videnie toho, čo urobiť, aby sa medzigeneračné vzťahy zlepšili, majú úprimnú snahu pochopiť aj druhú stranu a pozrieť sa na seba očami svojich rodičov.

Inszenácia je rozdelená na päť častí (Odstrihnutá sa, Zapadnút, Rady týnedžerom, Rady rodičom a Vyznania), oddelených tanecným skečom trojice protagonistiek (je dobré, že protagonistky dostali priestor vytvoriť si choreografiu). Deväť hercov (traja mladí muži a šesť mladých žien) sa suverénne pohybuje po prázdnom priestore, v ktorom vytvárajú rôzne situácie, inšpirované rozhovormi (zväčša konfliktnými) s rodičmi či rovesníkmi. Situácie sú vybudované zreteľne a okrem dobrej a jasnej proxemiky (vyjadrenia vzájomného vzťahu postáv v priestore) sa herci a herečky prezentujú aj dobrou prácou s mimikou a gestom, cítia sa v priestore navzájom a dobre na seba reagujú. I práca s hlasom je v súbore na výbornej úrovni. Jednotlivé časti inscenácie mapujú vzťahy s rodičmi z rôzneho uhla. Sú vytvorené s ľahkosťou, rešpektom a pochopením pre

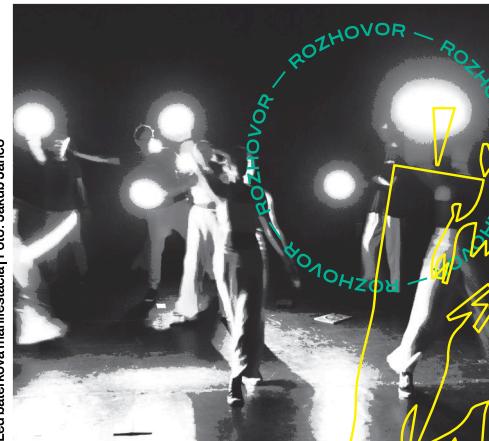
týnedžerský jazyk. Opakovaním fráz a frazeologizmov, mnohokrát počutých a často v skutočnosti vyprázdených, sa tu tvorí zaujímavá poézia. Mapovanie sveta dospelých, predstavenie toho vlastného, rady dospelým i týnedžerom sú vystavané funkčne a najmä vtipne. Ľudia na javisku sa hrou bavia a dokážu zabaviť aj tých v hľadisku. S koncom inscenácie by som ale možno trochu polemizoval – posledná časť Vyznania, ktorá sa odohrala takmer v tme za zvuku pomalej a romantizujúcej hudby akoby bola z iného diela. Chýbala jej energia a hravosť predchádzajúcich častí. Rozumiem, že vyznania chčú byť vnímané väčnejšie, ale to pomrkávajúce oko, ktorým rečník naznačuje, že cíti väžnosť chvíle a po vyslovení vyznania sa mu učavilo, by sa mi zdalo bližšie tónu inscenácie.

V pohode? | Foto: Jakub Jančo

Mladíček žobavá lenivá / Foto: Jakub Jančo

Ledenovká manifestácia Foto: Jakub Jančo

Mladíček naša sara a budúcnosť

zs

Sú mladí, silní a odhodlaní. Na mrvne pozdvihnuté i zrelých členov vysvedčia o boji s nepriateľom ich veku – pubertou. Ich rozvaha a uvedomenosť priniesla so sebou viac ako len návod na tento vek. Priniesla nádej v svetlú budúcnosť. Nech vaša sila a vízia budú základom pre spravodlivý svet!

Scénickú žatvu prišli mládež spoločnosti a erudo-vane

vysvedčia o boji s nepriateľom ich veku – pubertou. Ich rozvaha a uvedomenosť priniesla so sebou viac ako len návod na tento vek. Priniesla nádej v svetlú budúcnosť. Nech vaša sila a vízia budú základom pre spravodlivý svet!

Ako ste sa vyrovnali so skutočnosťou, že vaša postava vlastní viac ako jeden pári topánok, a to bez pocitu viny za podporu kapitalistického nadbytku?

Iskrička A: Je to ľažké. Nevedeli sme sa s tým zmieriť, ale nakoniec sme si zvykli. Ospravedlňujeme sa súdruhom.

Čo bola pre vás najväčšia výzva počas tvorby?

Iskrička B: Dohodnúť sa na účesoch.

Pionier A: Alebo tie denníky, keď sme mali vyjadriť, čo cítime a nebyť z toho v strese, keďže je to trochu pod kožou a nehovoríme o tom bežne. My sme sa nebáli priznať, akí reálne sme. Všetko vychádza z našich nápadov a skúseností.

Pionier B: Samozrejme, každý z kolektívnu prispel rovnako. Je to kolektívna práca.

Viete to vyjadriť percentuálne?

Pionier B: Áno. Merali sme to. Máme aj graf.

Aký máte plán na ďalšiu päťročnicu?

Iskrička B: Sami nevieme. Mali sme plán Bytovku, paródiu na Panelák, Kredenc a pod., ale učiteľ to chce inak. Tak, že bude me nad niečím rozmyšľať.

Iskrička A: Zase nejaké predstavenie, ktorým môžeme niečo povedať.

Pionier B: Samozrejme také, ktoré sa bude páčiť súdruhom.

Vnímate podporu vlády v rámci kultúry?

Iskrička A: Nie. Kultúra ide dole momentálne.

Pionier B: Ehm. To si súdružka vymyslela. Štát nebol nikdy v lepšom postavení.

Aký by mal byť teda mladý človek?

Iskrička A: Sám sebou. Nehanbiť sa byť iný. Prejavíť svoj názor. Rešpektovať, komunikovať. Ale bez násilia, prosím.

Pionier B: Súdružka tým chcela povedať, že presne tak, ako nám naši vladári povedia, tak budeme robiť.

Pivo, plienky, podprsenky

(Divadlo f*ACTOR, Palúdzka)

Smiech | Foto: Jakub Jančo

Ivo Kristián Kubák

Zlaté pásmo v súťaži
Belopotockého Mikuláš 2024

sž

Kolečko mezi Cooneym a Feydeauem

Stredoslovenské divadlo f*ACTOR už ve svém názvu tematizuje herce verzálkami. A pro jejich inscenaci *Pivo, plienky, podprsenky*, kterou jsme měli možnost druhý den festivalu ve Štúdiu SKD zhlédnout, je kvalita hereckého obsazení a jeho výkonů skutečně kapitální charakteristika.

Laskavý čtenář či čtenářka mi snad odpustí, že jako člověk pohybující se především v prostředí českého amatérského divadla, mi nejsou na první pohled hned všechny souvislosti či mimořádnosti zřejmé: například to, že za postavu Romana původně hrajícího Romana Hapča zaskakoval autor hry, režisér (a profesionální herec) Michal Tomáš. Ale i kdybych tuto informaci věděl dopředu, moje vnímání frašky o jedné nepovedené rozlučce se svobodou by to asi nezměnilo: viděl jsem čtyři naprosto vyrovnané herecké výkony, žánrově uchopené, se schopností přesného timingu, srozumitelné dikce, gesce i mimiky. Spolu s již zmíněným zaskakujícím režisérem tak Miroslav Števko, Andrea Barkovci i Michaela Madudová dokázali dovrátět textové vtipy ad absurdum, udržet po celých téměř 75 minut stylizaci svých vyšinutých postav a především zůstávat plně přítomni takzvaně v situaci, ať už ji textová předloha vlačela kamkoliv.

A tímto oslím můstkem se dostávám naopak ke slabině této inscenace. Předložený autorský text je evidentně poučen autorovou zkušenosí s fraškou: najdeme tu aktualizované motivy z díla Eugéna Labiche, Georgese Feydeaua či z moderních her Raye Cooneyho a třeba i Petra Kolečka. A tak se tu Dámský krejčí potkává ve Slaměném klobouku s Dámom od Maxima v hotelu Westminster, a celé je to Láska, vole! Důležité je (jako ostatně vždy ve fraškách a zmíněných komediích) nikdy neříkat pravdu, případně se za každou cenu ji snažit zatajit, protože z toho přece vzniká ta největší švanda, když divák ví, co některá z postav neví.

Jenže tím podobnost s mistry pera končí, a to hned v několika rovinách. Přestože je výchozí situace rozehraná – resp. rozepsaná – zcela uvěřitelně (ajták s poruchou spektra a overprotektivní nastávající otec skrývají po „divokém soiré“, či v tomto případě spíše „nealko matiné“, striptérku v dětském pokoji před těhotnou ajtákovou sestrou), další vývoj děje nás postupně přenáší od jednoho náhodného nápadu k jinému: nejprve k tomu, že striptérka a ajták se dají za pomocí budoucích rodičů dohromady, poté zase k tomu, že striptérka vede psychologickou facilitaci mezi těmito partnery. Z několikaaktové hry se tak stává spíše slev jednoaktovek. Podobně je to i s humorem. Občas je slovně velmi povedený (alespoň pokud mohu soudit o jazyku, který není mým rodným), ale většinou nejde za hranici prvního nápadu, který je mnohdy klišé, či zbytečně vulgární nebo lascivní. Jistě, lascivní a erotický humor je frašce (resp. v tomto případě hot summer comedy, jak soubor žánrově hru zařazuje) velmi blízký, jenže valéry tohoto spisovatel-ského drahokamu jsou všeliké: od těch promyšlených a zaumných, až po trapné a lajdácké. A těch druhých je v této komedii skutečně příliš.

Není to však problém, který by se při důsledné dramaturgické práci nedal odstranit. Stejně jako občasné nelogické repliky, které se dále neřeší, předbíhání se v jednání či v situaci, náhodné střídání tykání a vykání (i když to všechno může být způsobeno jen aktuální hereckou neobratností). Když se však tahle důsledná práce nad textem poctivě odvede, věřím, žehra jistě zaujmě nejaké slušné bulvární komerční divadlo, či jiný amatérský soubor, ať už na Slovensku nebo v Čechách.

Imperialistická propaganda | Foto: Jakub Jančo

Ochotnícky súbor f*ACTOR zastupuje na prehliadke mesto Liptovský Mikuláš (nie tak dávno Liptovský svätý Mikuláš). Jeho existencia dokazuje, že aj v tých častiach Slovenska, ktoré boli ešte nedávno semeniskom buržoazných a cirkevných živlov získava postupne pracujúci ľudiek na sile. Títo divadelníci totiž k svojej existencii nepotrebuju načačkané budovy v centre mesta, ale prinášajú umenie za pracujúcim ľudom. Konkrétnie do mestskej časti Palúdzka. Svojím najnovším titulom *Pivo, plienky podprsenky* navyše potvrdzujú, že Slovensko nemá a nebude mať nádzvu o nové divadelné texty, ktoré robotníckej triede pomôžu ľahšie zvládať náročné úlohy súvisiace s budovaním socialistického raja. Text je totiž dielom režiséra Michala Tomasyho a kolektívu. Pozitívne ohlasy na toto dramatické dielo tak dokazujú jednak existenciu mladých autorov, ale aj nenahraditeľnú úlohu kolektívnej práce. Z pozície uvedomelého proletára si len dovolím upozorniť, že negatívne javy starého sveta (ako napríklad striptérky) z nášho krásneho Slovenska už vymizli. Ženy môžu za adekvátnu mzdu pracovať v továrnach, deti kojit cementom namiesto mlieka a navliekať im azbestové plienky. Rovnako treba upozorniť, že hoci v programovom bulletine je ako predstaviteľ postavy menom Roman uvedený Roman Hapčo, na Scénickej žatve túto úlohu stváril sám režisér Michal Tomasy. Súdruh Hapčo sa s najväčšou pravdepodobnosťou dopustil činov, ktoré podvracali úlohu Strany. Následkom toho sa mu nepochybne stala nehoda v blízkosti otvoreného okna, prípadne sa napil (ne)správnej šálky čaju.

SŽ

Naučený čitateľ | Foto: Jakub Jančo

Všetkým účinkujúcim týmto v mene pracujúcej inteligencie želám množstvo úspechov pri plnení cieľov prvej päťročnice. Aj ochotnícky umelecký front totiž pomáha Strane rozdrvíť silou ocelovej päste každého imperialistu bažiaceho po kontrarevolúcii a atómovej vojne.

SOCIALISTICKÝ ĽLOVEK STRIPTÉRKY NEPOZNÁ A S PERFORMERKAMI ZATO ČÍME TIEŽ

MZ

Recitátori

Katarína Šafaříková

**INGEBORG BACHMANNOVÁ
- NEPOZNÁM INÝ LEPŠÍ SVET**
MARIANA ONDREJKOVÁ

Vždy ma veľmi poteší, keď recitátori, najmä však recitátorky siahnu po ženskej poézii. Často pritom ide o súčasný, angažovaný, nekompromisný text žijúcej autorky, ktorých už máme viac, aj v prekladovej, aj v domácej tvorbe. Vďakabohu. Výber Mariany Ondrejkovej však smeroval ku krehkejšej, hoci ako britva ostrej poézii rakúskej autorky Ingeborg Bachmannovej vo vynikajúcom preklade Mily Haugovej. V Marianinom podaní sa tento výber stáva dokonalo prirodzeným, celé vyžarovanie recitátorky budí dojem, že keď dokončí svoj prednes, zájde si na čaj s Virginiou Woolfovou alebo Simone de Beauvoir. Alebo dokonca s Ingeborg Bachmannovou. Mariana má text dokonalo zvládnutý - v jeho významových rovinách, aj po formálnej stránke. Prechádza ním s akousi samozrejmostou, identifikuje sa s ním, ponúka ho a (veľmi sympaticky) nemá potrebu vehementne nám, divákom, svoj názor vnucovať. Je nesmierne vnútornie disponovanou recitátkou, s kultivovaným, mäkkým prejavom. A práve tieto kvality jej, myslím, ponúkajú možnosť byť vo verbálnej interpretácii aj oveľa odvážnejšou. V určitej časti svojho prednesu naznačila hru so zvukomalebnosťou, dynamikou, na malú chvíľu postavila do popredia prácu s formou. A veľmi jej to pristalo. Mariana Ondrejková má všetky predpoklady na to, aby, ak to tak bude cítiť, mohla na poli umeleckého prednesu v budúcnosti aj experimentovať.

**ETGAR KERET
- SLUŠNÝ CHLAPEC**
SIMON BALÁŽ

Izraelského prozaika Etgara Kereta mám v obľuve, rovnako ako tisíce čitateľov po celom svete. Má humor, je nekonečne citlivý a pritom ironický až do špiku kostí. Jeho poviedky by som si však nepredstavovala ako materiál pre mladučkého, detského recitátora. A hľa, v prípade Simona Baláža to skvelo funguje. Identifikácia s postavou „slušného chlapca“, ktorý veľmi citlivо reflektuje konflikt rodičov, je autentická práve vďaka krehkosti, čistote a zraniteľnosti, ktorú mladý interpret v prejave prirodzene má. Simon je šikovný recitátor, má plastický prejav, veľmi pekne pracuje s významom, rytmom, dokonca aj drobná rekvizita v jeho rukách dojímavo dopĺňa jeho výpoved (pričom treba oceniť, že nie je naduzívávaná). Simon Baláž má nepochybne veľký recitátorský potenciál, ak ho práca s textom bude aj v budúcnosti baviť a napĺňať, určite v sebe objaví ďalšie a ďalšie recitátorské rozmery.

**AMOR TOWLES
- JAHODOVÝ LEKVÁR**
ELIŠKA KNIŽKOVÁ

Text Amora Towlesa je nepochybne zaujímavý, ak je jeho výber výsledkom Eliškinej vlastnej čitatelskej skúsenosti, oceňujem ho o to viac. Rozumiem, že musel byť upravený či skrátený, v tomto prípade mám však pocit, že neplatí „menej je viac“. Bola by som zvedavá aj na širšiu verziu, možno by poskytla viac priestoru na vyfarbenie odtieňov. Každopádne, text je v Eliškinom podaní úderný, veľmi presne rozumieme, čo ním chce recitátorka povedať, dôležitejšie však je, že tomu rozumie aj ona. Nevyberá si na interpretáciu agresívny tón, je presná, občas dáva ponuku na viaczmyslové vnímanie. Jej prednes má pointu, dokonca príjemnú. Nadobudla som však dojem, že text aj recitátorka majú ešte jeden potenciál, ktorý by sa dal viac využiť. Humor. Humor v zmysle sebairónie, komentovania absurdných predstáv a dogiem, vysmiatia sa im prostredníctvom lekváru. Pridajme k tomu azda ešte štipku precíznosti vo formálnej rovine a Eliška Knižková si náš všetkých získa.

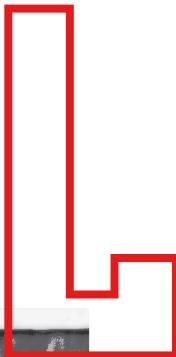

Srd | Foto: Jakub Jančo

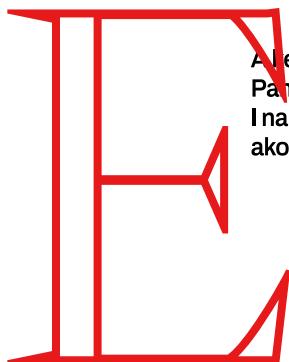
PAVEL SKÁLA

Mohol by všeličo učiti,
a pán Pavel ťa nebude mučiti.
analýzu, komparáciu i aplikáciu
a má to i správnu gráciu.

ZUZU HUDEK

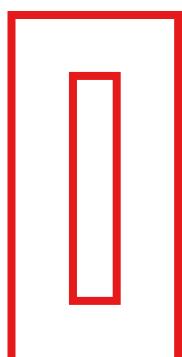
Aleď chceš dobrý kostým mať,
Paní Hudek treba znať.
I na konferencie chodí prednášať,
ako v divadle výtečne ošácať.

SŽ

HANA VARADZINOVÁ

Ak hravo zdoláš každú túru,
vyskúšaj fyzickú partitúru!
Neboj, dožiješ i rána,
fintiť s telom a naučí paní Hana.

DIANA LACIAKOVÁ

Písat a čítať vie už vraj každý,
ale či vieš tak písat, že by sa to dalo i čítať?
To je ver' nie kumšt hocijaký,
ale paní Diana má na to páky.

ADRIANA TOTIKOVÁ
A MICHAL NOVODOMSKÝ

No a kto chce dobre hrati,
musí stále zlepšovať.
Tréningy herecké absolvovať,
po ktorých slastne budeš spati.

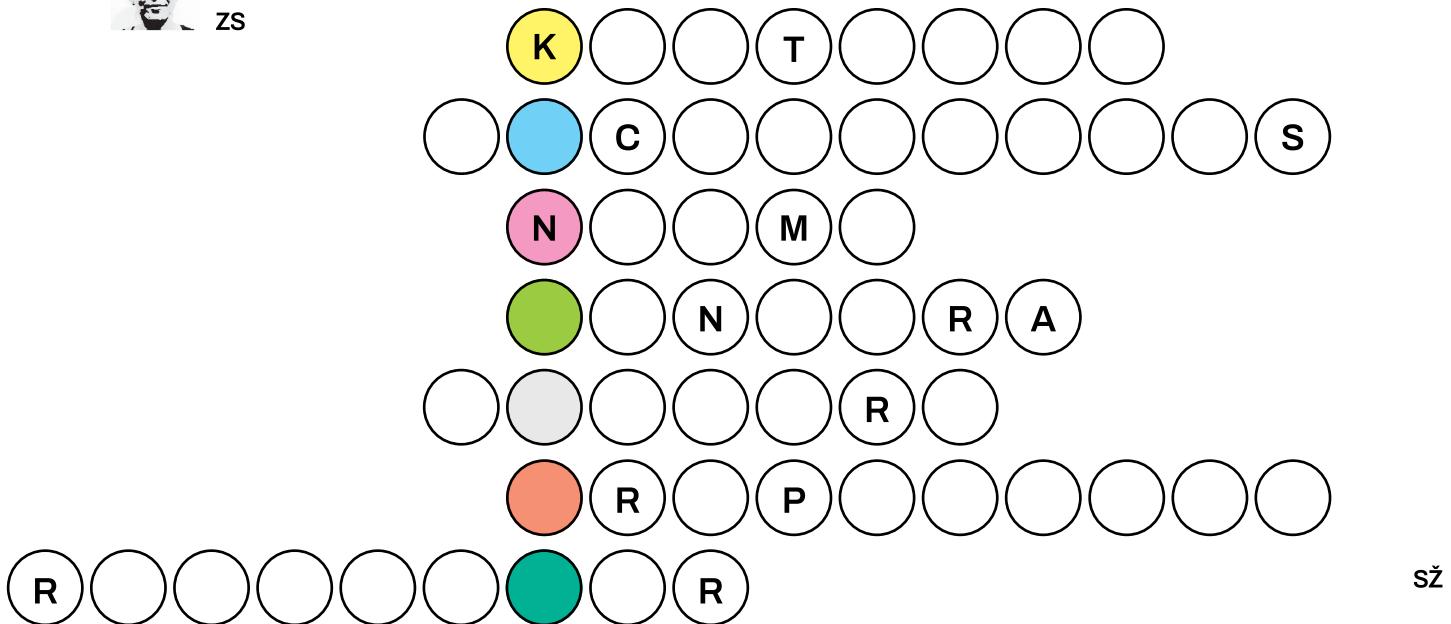

„Na ceste k dokonalému umeniu“

Vážení divadelníci a umelci, pripravte sa na výnimočný zážitok! Tajnička vám odhalí kľúč k základnej prapodstave vytvorenia dokonalého diela. Pri odhaľovaní tajničky tiež poodhalíte dôležité aspekty, ktoré súvisia s tvorbou dokonalého diela.

78

- „supervízia“, ktorá zaručuje, že všetko bude „absolútne bezchybné“
 - politický systém, ktorý zdôrazňuje rovnosť a spoločné vlastníctvo
 - súbor predpisov
 - slovenská verzia sovietskeho príkazu na kontrolu umenia a literatúry
 - absolútny rým od slova „cenzúra“
 - nástroj na ovplyvnenie názoru v službe ideológií
 - čo je nevyhnutné mať na predstavení, aby divák VIDEL ovocie práce

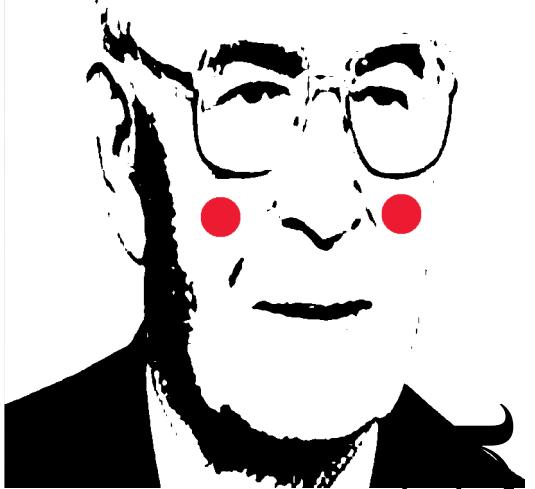
Pár bonusových tipov k vašej tvorbe dokonalého umenieckého diela:

Ak máte pocit, že vaše divadelné dielo je príliš revolučné, nezabudnite: cenzúra je najrýchlejší spôsob, ako ho premeniť na nudnú klasiku, ktorú môžete bez problémov prezentovať aj vašim naikonzervatívnejším priateľom.

Máte obavy, že vaše predstavenie môže byť príliš originálne? Uistite sa, že každé umelecké dielo je zaradené do 'katalógu schválených tém' – kde sú všetky

nápady predom schválené a prispôsobené tak, aby boli 'dokonalým vyjadrením revolučného ideálu'. Žiadne riziko kreatívneho prekročenia hraníc!

Ako udržať vaše predstavenie stále v „revolučnej náladе“? Po každej zmene scény nech všetci herci skandujú frázu „Súhlasíme s revolučným pokrokom“, aby si diváci vždy pamätali, že každé dianie na javisku je v súlade s najnovšími ideologickými smernicami!

Žiajú Žoubuť netopierska

sž

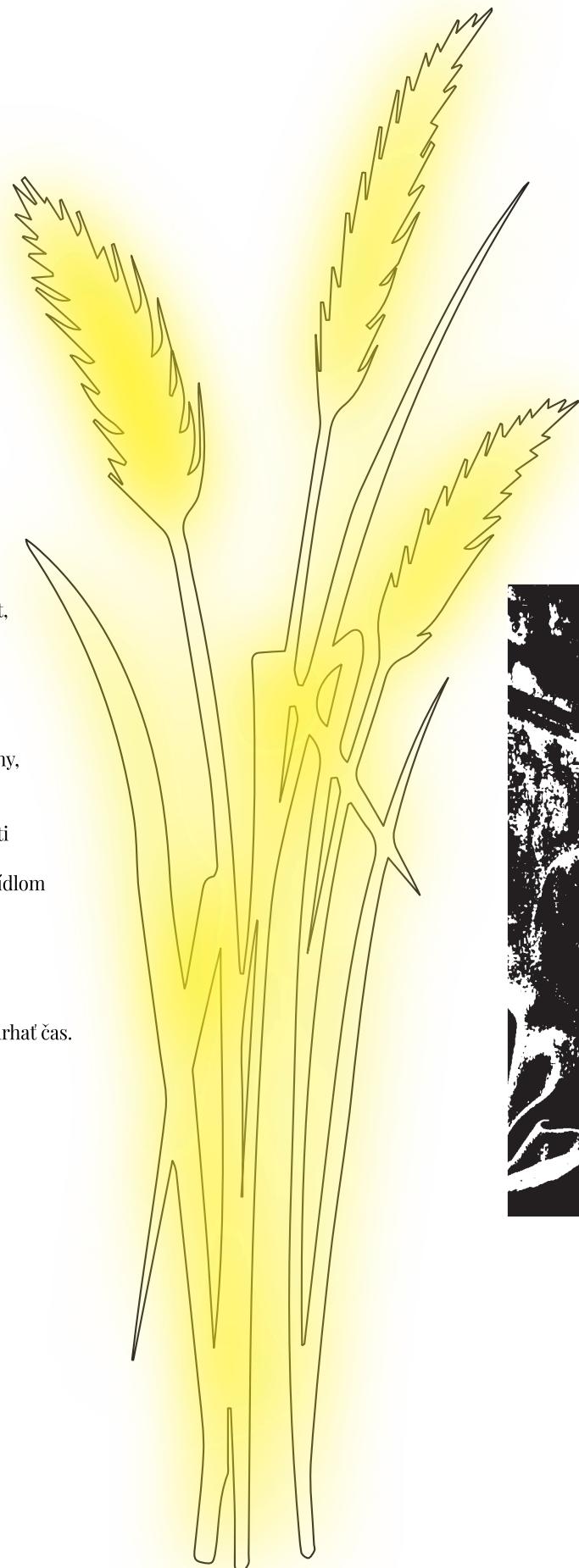

Žiajú Žatva netopierska
sta čarokrásny nočný kvet,
žiajú Žatva fifipierska
cez dlhých stodva liet.

Utkaná je z rokov práce,
utkaná je z radosti,
nesieme jej pozdrav vrúcný,
divadelnej vdačnosti.

Na cestu nám Moško svieti
do široka, do diali,
aby sme vždy pod jeho krídlom
všetko tažké zdolali.

Ďakujeme Čiernej pani
za to teplo, za ten jas,
sľubujeme odhodlane,
že spánkom nebudeme mrhať čas.

„V naší kultuře je patrná přílišná uniformita a šedivost, která nám brání v rozvoji a svobodné kreativitě. Naše divadlo, místo aby reflektovalo rozmanitost lidského života a jeho konflikty, se přizpůsobilo šedé normě, která nás obklopuje. Toto umění nedokáže inspirovat a vyvolat emoce, které by přispěly k hlubšímu porozumění a k vnitřnímu růstu diváka. Máme potřebu umění, které bude odrážet skutečné pocity, které budou autentické a budou schopné vést k větší otevřenosti svobodě myšlení. Musíme překonat šedivost, která nás obklopuje, a znova najít cestu k umění, které bude odvážné, inovativní a inspirující.“

PETR ŠABACH, ČESKÝ HEREC A REŽISÉR (1976)

„V některých našich divadlech se hraje příliš mnoho šedých her o šedých lidech v šedých kulisách. Tyto hry neukazují budoucnost, nedávají žádné perspektivy, jsou plné pesimismu a skepse. Takové umění nemůže uspokojit potřeby našeho lidu, který potřebuje optimismus, víru v budoucnost a radost z práce. Musíme bojovat proti šedivosti v umění, musíme vytvářet díla, která budou inspirovat naše občany k budování socialismu.“

PREZIDENT GUSTÁV HUSÁK NA STRETNUTÍ SO ZÁSTUPCAMI KULTÚRY A UMEŇIA (1975)

SŽ

„Divadlo musí být v souladu se socialistickým realizmem a musí odrážet úspěchy a hodnoty naší socialistické společnosti. Je nutné se vyvarovat jakýchkoli západních vlivů, které mohou ohrozit ideologickou čistotu našeho umění.“

MANIFEST KSS (1951)

„Naším úkolem je přetvořit kulturu, aby odpovídala našemu socialistickému světonázoru. Musíme se postavit proti všemu, co pochází ze západu a co nás může vrátit zpět k buržoazním tradicím. Naším cílem je vytvořit umění, které bude oslavovat náš socialistický režim a vyjadřovat triumf pracující třídy.“

ZDENĚK NEJEDLÝ, VÝZNAMNÝ ČESKÝ KULTÚRNÝ POLITIK A IDEOLÓG (1949)

DIVADLO DÚHADLO, BRATISLAVA: ČERVENÁ (SA) ČIAPOČKA

Martina Mašlárová: Som sa tak dramaturgicky zamýšľala nad situáciou, keď čiapočka prichádza do lesa s GPSkou...

Jozef Ciller: Bednička je súčasť môjho života.

DIVADELNÝ SÚBOR LANO: AKO NA... NÁST

Ivo Kristián Kubák: Vy sa bojíte divadla.

Režisér a pedagóg Matej Čertik: Tí chlapci sú nadrogovaní hormónmi v tom veku. A dievčatá tiež, len je to iný koktejl.

M.Č: Najbolestivejšia bola fáza, keď som deťom musel povedať, že ten scenár strašne smrdí pedagógom a treba ho potínedžerčiť.

J.C: To je rozpadajúca sa cyklizačná... (15 sekúnd filozofického ticha) ...neurčitosť

ELIŠKA KNIŽKOVÁ: JAHODOVÝ LEKVÁR

Katarína Šafaříková: Ono umelecký prednes je dnes v zásade prežitá aktivita, to už len, že sa postavíš niekde pred pamätník a zarecituješ.

DIVADLO F*ACTOR: PIVO, PLIENKY, PODPRSENKY

Kubák vyrušuje prísediacu Šafaříkovú

K.Š: On sa ma pytá, kto je Andrea Verešová.

Horečka Andrea Barkovci so zdesením zodpovedajúcim Kubákovej nevedomosti hraničiacej s urážkou: Miss Slovensko 1999.

K.Š: Sociálna pracovníčka, ktorá poskytuje arteterapiu nemeckému dôchodcovi, to je skvelý nápad.

Ivo Kristián Kubák: Nemôžete povedať, že kvôli erekcii nemôžete ísiť po pivo, keď je to pivo priamo pred vami.

Treba k tomuto popisok? | Foto: Jakub Jančo

Vývoj slyzozoboslučnou